

2011-04-28

Helene Lorentzon
helene.lorentzon@arjang.se

Dnr 43-2010-6194

Årjängs kommun
kommun@arjang.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Böns skola, Holmedals skola
samt Stommens skola
i Årjängs kommun

Tillsyn i Böns skola, Holmedals skola och Stommens skola

Förskoleklass

Grundskola årskurser 1–6

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Bön skola, Stommens skola, Holmedals skola och Årjängs kommun skickat in, den verksamhetsredogörelse som rektorn lämnat samt på intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Böns skola, Holmedals skola och Stommens skola karaktäriseras av att de är små bygdeskolor med ett litet antal elever. Enstaka elever som inte når målen i alla ämnen får därför stort statistiskt genomslag. Sammanställningar av kunskapsresultaten visar att det finns elever i Stommens skola och Holmedals skola som inte når målen det finns därför utrymme för att förbättra kunskapsresultaten ytterligare. För Böns skola saknas sammanställningar av måluppfyllelsen i årskurs 3 i svenska och matematik och i årskurs 5 i samtliga ämnen varför någon bedömning av måluppfyllelsen inte kan göras.

Lärarna vid skolorna följer upp kunskapsresultaten på elevnivå i de ämnen lärarna undervisar i och måluppfyllelsen uppfattas av både rektor och lärare som hög. Rektorn gör dock ingen dokumenterad uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten tillsammans med skolans personal. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag för en skolas kvalitetsarbete så att skolan kan ompröva sina metoder för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Även i övrigt behöver skolorna utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete vilket är rektorns ansvar. Rektorn som tillträdde vid läsårets början har påbörjat sitt pedagogiska ledarskap genom att sätta sig in i skolornas dagliga verksamhet och delta i diskussioner i pedagogiska frågor.

För de elever som riskerar att inte nå målen upprättas åtgärdsprogram. Dessa behöver utvecklas så att de uppfyller de krav som ställs på sådana. Skolornas planer mot kränkande behandling måste utvecklas för att utgöra ett aktivt verktyg i värdegrundsarbetet. Vid Skolinspektionens tillsynsbesök utgjorde dock alla tre skolorna en trygg studiemiljö för eleverna.

Vid Skolverket inspekterade skolornas verksamhet år 2005 och bedömde då att skolorna hade några bristområden som har åtgärdats. Skolverkets beslut innehöll även flera förbättringsområden där flertalet har åtgärdats. Skolinspektionen konstaterar att skolorna har kvarstående förbättringsområden som måste åtgärdas, bland annat uppföljning och utvärdering av verksamheternas resultat och att eleverna måste informeras om målen med utbildningen.

Skolinspektionen har i tillsynen av skolorna identifierat följande brister som ska åtgärdas

Skolinspektionen har under tillsynen av Böns skola, Holmedals skola och Stommens skola identifierat följande brister. Om inget annat anges avses samtliga skolor i nedanstående brister.

- Alla elever i årskurs 3 vid Stommens skola och Holmedals skola ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i matematik. I årskurs 5 ger Stommens skola och Holmedals skola inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Rektorn ser inte till att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav. (5 kap. 1 § tredje stycket grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas regelbundet. (2 kap. 2 § skollagen. Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, 1-3 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Rektorerna och lärarna vid Böns skola klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för eleverna (Lpo 94, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter)
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte fullt ut ansvar för att planen mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav. (14 a kap. 8 § skollagen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-4

Rektor och Årjängs kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Årjängs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Årjängs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I samband med uppföljningen av tillsynsbeslutet begärs en sammanställning in för Böns skola och Stommens skola för det senaste läsåret över andelen elever vid som nådde målen i matematik och svenska i årskurs 3. För Böns skola begärs därutöver en sammanställning in för det senaste läsåret över andelen elever som nådde målen respektive ämne i årskurs 5 och över andel elever i årskurs 5 som nådde målen i samtliga ämnen.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Johan Dahl och undervisningsrådet Elisabeth Fogelberg.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Agneta Wennberg

undervisningsråd/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolorna
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Böns skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Holmedals skola
Bilaga 4	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Stommens skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Årjängs kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Bön skola och Stommens skola den 5 april 2011 och Holmedals skola den 6 april 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. De tre skolorna granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav. Granskningen, som genomförts som en begränsad tillsyn, kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess. I Skolinspektionens tillsyn tillämpas grundskoleförordningen (1994:1194).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Böns skola

Böns skola	Antal elever
Förskoleklass	2
Grundskola	19

Källa: Rektorns verksamhetsredogörelse

Tabell 2: Antal elever på Holmedals skola

Holmedals skola	Antal elever
Förskoleklass	7
Grundskola	41

Källa: Rektorns verksamhetsredogörelse

Tabell 3: Antal elever på Stommens skola

Stommens skola	Antal elever
Förskoleklass	11
Grundskola	33

Källa: Rektorns verksamhetsredogörelse

Böns skola är belägen 2 mil från Töcksfors i norra delen av kommunen och vid gränsen till Norge. Undervisningen bedrivs åldersintegrerat och grupperat i förskoleklass t.o.m. årskurs 3 samt årskurserna 4–6. Skolans tre lärare bildar ett arbetslag. En gång i veckan kommer lärare till skolan som undervisar i ämnena musik och slöjd.

Holmedals skola har åldersintegrerade klasser grupperade i årskurserna 1–2, 3–4 och 5–6. Undervisning i idrott och hälsa samt slöjd ges i Töcksfors skola. Musiklärare kommer till skolan en gång i veckan.

Stommens skola har ett arbetslag bestående av fem lärare som bildar ett arbetslag. Undervisningen bedrivs i förskoleklass, årskurs 1, åldersintegrerat i årskurserna 2–3 och 4–6. Eleverna åker till Töcksfors skola för undervisning i slöjd samt idrott och hälsa.

Skolorna har en gemensam rektor som tillträdde hösten 2010.

Tillsynsprotokoll för Böns skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen revideras en gång varje termin vid utvecklingssamtalet. Skolans skriftliga omdömen utgår för närvarande från en prognos mot mål att uppnå i årskurs 3 och 5 i varje ämne som eleverna undervisas i. Det pågår ett arbete på skolan med att konkretisera målen i en lokal pedagogisk planering. I vissa ämnen innebär den skriftliga bedömningen ett "kryss" om eleven beräknas nå målen. Skolan kan inte visa att man vid utvecklingssamtalen redovisar elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen. Ett skriftligt omdöme måste innebära en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. De skriftliga omdömena ska summera elevernas kunskaper i relation till kursplanernas mål. En schabloniserad bedömning i form av ett kryss svarar inte mot de krav som ställs på ett skriftligt omdöme.

De individuella utvecklingsplanerna som skolan upprättar är till viss del framåtsyftande och beskriver vissa insatser som behövs i ett visst ämne för att eleven ska nå målen. De beskriver dock inte alltid vad skolan ska bidra med utan endast vad eleven och vårdnadshavaren ska göra.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas regelbundet

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervjuer med skolans lärare tillsammans med lärare från Stommens skola framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utvärdering inte är något som skolorna arbetar med eller reflekterar över i det dagliga arbetet. "Man gör inte om något som varit dåligt, och vi lär oss lite av misstagen" menar de. Skolornas likabehandlingsplaner/planer mot kränkande behandling har skolorna utarbetat tillsammans. Vid läsårets slut skriver respektive skola en kvalitetsredovisning där de redovisar arbetet med de mål som barn- och utbildningsnämnden har angett och i viss mån också de mål som anges i skolans arbetsplan. Skolans personal ser det arbetet mer som en redovisning till rektor och nämnd uppåt i systemet än som ett led i skolans eget kvalitetsarbete. Några lärare menar att en bidragande orsak till det kan vara att skolorna bytt rektor ofta de senaste åren. Skolinspektionen kan dock konstatera att skolans kvalitetsredovisning innehåller en uppföljning av nationella mål och i viss mån en reflektion över uppnådda resultat.

Skolans lärare lämnar en redovisning av hur många elever som inte klarat ämnesproven i ämnena svenska och matematik i årskurs 3 samt i engelska, matematik och svenska i årskurs 5. Skolans kvalitetsredovisning innehåller en kommentar till måluppfyllelsen av de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik. Skolan har inte redovisat måluppfyllelsen i årskurs 3 och årskurs 5 i samtliga ämnen där det finns mål att uppnå i kvalitetsredovisningen eller i andra dokument. Eftersom skolan inte gör en sammanställning och utvärdering av resultaten i matematik och svenska i årskurs 3 och i samtliga ämnen i årskurs 5, saknar skolan ett viktigt underlag för att kunna analysera och utvärdera skillnader i måluppfyllelse mellan ämnen och över tid och på det sättet kunna ta ställning till vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Skolans uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten måste därför förbättras vilket är rektorns ansvar.

I samband med uppföljningen av tillsynsbeslutet begärs en sammanställning in för det senaste läsåret över andelen elever som nådde målen i matematik och svenska i årskurs 3. Därutöver begärs en sammanställning in för det senaste läsåret över andelen elever som nådde målen i respektive ämne i årskurs 5 och över andelen elever i årskurs 5 som nådde målen i samtliga ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorerna och lärarna klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för eleverna

Författningsstöd:

Lpo 94, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Vid samtal med elever framkommer att eleverna har en vag uppfattning om att det finns mål med utbildningen i varje enskilt ämne. Man pratar om mål vid utvecklingssamtalen nämner de. Om man är sämre i något så ska man jobba mer med vissa mål i det ämnet, exempelvis verb. De känner till att det i vissa böcker står om målen och att lärare berättar om vad de ska kunna. Eleverna känner inte till vad "No" står för, att ämnesområdet innehåller ämnena biologi, fysik och kemi. Kemi läser man först när de börjar i årskurs 7 på Töcksfors skola tror eleverna. Lärare anger att de nog beskriver kunskapsmålen mer tydligt i exempelvis matematik än i de naturorienterande ämnena fysik och kemi. De tror att en orsak kan vara att undervisningen i No i de yngre åldrarna av tradition haft mer tyngd på ämnet biologi än på de övriga ämnena, mycket beroende på den lärarutbildning som de genomgått. Deras bedömning är ändå att eleverna når målen i No-ämnena. Både rektorn och lärare behöver tydliggöra målen för utbildningen i samtliga ämnen för eleverna. Att eleverna blir medvetna om målen för utbildningen är en förutsättning för att de får möjlighet till inflytande över sitt lärande.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn tar inte fullt ut ansvar för att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolan har en likabehandlingsplan som tillika är en plan mot kränkande behandling daterad juni 2010. Av planen framgår att den årligen upprättas då skolan avser att utvärderas den i juni 2011 då en ny plan ska upprättas.

En plan mot kränkande behandling ska ange en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och det ska också framgå vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året utifrån verksamhetens behov. Behovet för varje enskild verksamhet ska vara klarlagt genom en kartläggning.

Som översikt av åtgärder anges i skolans plan mot kränkande behandling "diskussioner om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer, demokratins grunder genomförs i alla ämnen". Som åtgärd under kommande året anges endast SET (Social Emotionell Träning) utan närmare förklaring vad denna åtgärd avser att förebygga och förhindra. Vid intervjuer med skolans elever framgår att de äldre eleverna inte är bekanta med att skolan arbetar med något som heter SET, däremot känner de yngre barnen till metoden. Av skolans kvalitetsredovisning 2009/10 framgår att man i de lägre åldrarna arbetat med SET. Eleverna känner till att de varit med och kartlagt otrygga platser i och runt skolan. Skolinspektionens konstaterar att de åtgärder som anges i planen mot kränkande behandling inte är tillräckligt konkretiserade för att kunna ligga till grund för en uppföljning och utvärdering i vilken mån skolan har arbetat med att främja och förebygga kränkande behandling. Åtgärderna utgår heller inte tydligt från den kartläggning som gjorts. Därtill saknas en redogörelse för hur de åtgärder som planerades enligt föregående års plan mot kränkande behandling har genomförts.

Planen uppfyller därför inte de krav som ställs enligt bestämmelserna. Skolinspektionen kan också konstatera att planen mot kränkande behandling i stort sett är identisk med motsvarande plan för Stommens skola vilket förutsätter att skolorna har identiska behov av åtgärder. Vid intervjuer med lärare och elever framgår att skolan har ett aktivt värdegrundsarbete. Bland annat berättar eleverna om att de diskuterar hur man ska vara mot varandra, "guldreglerna".

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn ser inte till att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan upprättar åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte nå de nationella målen.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka elevens behov är. Att behoven framgår i åtgärdsprogrammen är en förutsättning för att kunna följa upp att de åtgärder som vidtagits svarar upp mot elevens behov. Vidare finns inte en tydlig ansvarsfördelning där det framgår hur skolan ska tillgodose elevens behov, endast åtgärder som läggs på eleven anges.

Tillsynsprotokoll för Holmedals skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever i årskurs 3 ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i svenska och matematik. I årskurs 5 ger skolan inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolan kan redovisa resultaten av ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3 och resultaten i ämnesproven i engelska, matematik och svenska i årskurs 5 de senaste läsåren. Resultaten visar att alla elever i årskurs 3 inte nådde kravnivån åren 2009 i svenska och år 2010 nådde inte alla kravnivån i matematik. I årskurs 5 har med något undantag samtliga elever nått kravnivån i ämnesprovet i matematik de senaste två åren. I ämnena engelska och svenska nådde 8 av 10 elever kravnivån år 2010. Skolan har redovisat måluppfyllelsen i samtliga ämnen där det finns mål att uppnå i årskurs 3 och 5 det senaste läsåret. Av redovisningen för årskurs 3 framgår att sex av åtta elever nådde målen i matematik och alla elever nådde målen i svenska. Redovisningen för årskurs 5 visar att åtta av tio elever nådde målen i svenska och engelska och nio av tio elever nådde målen i matematik. I övriga ämnen nådde alla elever i årskurs 5 målen.

Mot bakgrund av att alla elever inte når målen måste skolan vidta åtgärder så att alla elever ges möjligheter att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen konstaterar exempelvis att skolan inte gör någon utvärdering på skolnivå för samtliga ämnen i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 3 och 5. Se vidare under huvudområde Pedagogisk ledning och utveckling av skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen revideras en gång varje termin vid utvecklingssamtalet. Skolans skriftliga omdöme utgår från en prognos mot mål att uppnå i årskurs 3 och 5 i varje ämne som eleverna undervisas i. De skriftliga omdömena i flera ämnen innehåller en tydlig koppling till de nationella målen i ämnet. I vissa ämnen innebär den skriftliga bedömningen endast ett "kryss" om att eleven beräknas nå målen. Skolan kan inte visa att man vid utvecklingssamtalen redovisar elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen. Ett skriftligt omdöme måste innebära en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. De skriftliga omdömena ska summera elevernas kunskaper i relation till kursplanernas mål. En schabloniserad bedömning i form av ett kryss svarar inte mot de krav som ställs på ett skriftligt omdöme.

De individuella utvecklingsplanerna som skolan upprättar är till viss del framåtsyftande och beskriver vissa insatser som behövs i ett visst ämne för att eleven ska nå målen. De beskriver dock inte alltid vad skolan ska bidra med utan endast vad eleven och vårdnadshavaren ska göra.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas regelbundet

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Ett viktigt led i ett kvalitets- och förbättringsarbete är att skolan systematiskt följer upp och utvärderar sin verksamhet. Lärare uppger att skolans förbättringsarbete består i att vara självkritiska och våga pröva nya vägar och inte låsa sig vid hur det varit. Vid läsårets slut skriver skolan en kvalitetsredovisning där de redovisar arbetet med de mål som barn- och utbildningsnämnden har angett och i viss mån också de mål som anges i skolans arbetsplan. Arbetet med kvalitetsredovisningen ser inte lärare som en del av ett systematiskt kvalitetsarbete utan mer som redovisning till rektorn och kommunen centralt. Skolinspektionen konstaterar att skolans kvalitetsredovisning innehåller en kortfattad redovisning av arbetet med olika mål knutna till läroplanen och en reflektion av hur arbetet fungerat.

I kvalitetsredovisningen finns en redovisning av resultaten från ämnesproven i ämnena matematik och svenska i årskurs 3 samt ämnesproven i engelska, matematik och svenska i årskurs 5. I övrigt redovisas inte några resultat eller reflektioner över måluppfyllelsen i andra ämnen i skolans kvalitetsredovisning. Eftersom skolan inte utvärderar resultaten i samtliga ämnen där det finns mål att uppnå saknar skolan ett viktigt underlag för att kunna analysera och utvärdera skillnader i måluppfyllelse mellan ämnen och över tid och på det sättet kunna ta ställning till vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Skolans utvärdering av kunskapsresultaten måste därför förbättras vilket är rektorns ansvar.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn tar inte fullt ut ansvar för att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Bestämmelserna om diskriminering och kränkande behandling av barn och elever delas i två regelverk, skollagen och diskrimineringslagen. Skolinspektionen utövar tillsyn över att skollagens bestämmelser följs och Diskrimineringsombudsmannen att diskrimineringslagen följs. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas enligt skollagen och diskrimineringslagen, till ett dokument. Det innebär således att kraven på årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan för arbetet mot diskriminering kan uppfyllas i en och samma plan.

Holmedals skola har en likabehandlingsplan för läsåret 2010/11. Skolinspektionen konstaterar att den upprättade likabehandlingsplanen inte innehåller mål och åtgärder för de skyddade diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen och utgör därför inte en likabehandlingsplan. Till sitt innehåll är planen i stället en beskrivning av skolans arbete med att motverka och förhindra kränkande behandling dvs. en plan mot kränkande behandling.

Av planen framgår hur skolan vill bemöta varje barn utifrån deras förutsättningar vilket bl.a. avser främjande och förebyggande åtgärder mot kränkande behandling. Eleverna har deltagit i en kartläggning om trygghet i skolan. Av planen framgår att kartläggningen lett till att skolan ökat tryggheten vid idrottsundervisningen och tryggheten vid toalettbesök. Det framgår dock inte vilka åtgärder som skolan avser att vidta under det kommande året. Planen uppfyller därför inte de krav som ställs enligt bestämmelserna om en årlig plan mot kränkande behandling. Vid intervjuer med lärare och elever framgår att skolan har ett aktivt värdegrundsarbete. Bland annat innebär det högläsning med diskussioner och värderingsövningar.

Med anledning av att skolan inte har en likabehandlingsplan som innehåller mål och åtgärder för de skyddade diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen kommer Skolinspektionen att underrätta Diskrimineringsombudsmannen (DO) om detta.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn ser inte till att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan upprättar åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte nå de nationella målen. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka elevens behov är. Att behoven framgår i åtgärdsprogrammen är en förutsättning för att kunna följa upp att de åtgärder som vidtagits svarar upp mot elevens behov. Vidare finns inte alltid en tydlig ansvarsfördelning där det framgår hur skolan ska tillgodose elevens behov, endast åtgärder som läggs på eleven anges.

Tillsynsprotokoll för Stommens skola.

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever i årskurs 5 ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolan kan redovisa resultaten av ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3 och resultaten i ämnesproven i engelska, matematik och svenska i årskurs 5 de senaste läsåren. Resultaten visar att alla elever i årskurs 3 nådde kravnivån åren 2009 och 2010 i matematik och svenska. I årskurs 5 har med undantag för någon enstaka elev alla elever nått kravnivån vid ämnesproven i svenska, engelska och matematik. Skolan har redovisat måluppfyllelsen i samtliga ämnen där det finns mål att uppnå i årskurs 5 de senaste två åren. Resultatet visar att en elev av tre inte nått målen i matematik, i övrigt har eleverna nått målen i samtliga ämnen. Skolan har inte redovisat måluppfyllelsen i årskurs 3 i matematik och svenska och Skolinspektionen kan därför inte bedöma kunskapsresultaten för den årskursen. Enligt rektorn når eleverna i de tre skolorna hon ansvarar för de nationella kunskapsmålen i mycket hög grad. Detta tillskriver hon de relativt små klasserna med en hög lärartäthet som gynnar alla elever, särskilt elever som har svårigheter i skolorna.

Mot bakgrund av att alla elever inte når målen och att skolan brister i sin uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat måste skolan vidta åtgärder så att alla elever ges möjligheter att nå målen för utbildningen. Se vidare under huvudområde Pedagogisk ledning och utveckling av skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

IUP med skriftliga omdömen revideras en gång varje termin vid utvecklingssamtalet. Skolans skriftliga omdömen utgår för närvarande från en prognos mot mål att uppnå i årskurs 3 och 5 i varje ämne som eleverna undervisas i. Det pågår ett arbete på skolan med att konkretisera målen i en lokal pedagogisk planering. Den skriftliga bedömningen innebär ett "kryss" om att eleven beräknas nå målen. Skolan kan inte visa att man vid utvecklingssamtalen redovisar elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen. Ett skriftligt omdöme måste innebära en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. De skriftliga omdömena ska summera elevernas kunskaper i relation till kursplanernas mål. En schabloniserad bedömning i form av ett kryss svarar inte mot de krav som ställs på ett skriftligt omdöme.

De individuella utvecklingsplanerna som skolan upprättar är till viss del framåtsyftande och beskriver vissa insatser som behövs i ett visst ämne för att eleven ska nå målen. De beskriver dock inte vad skolan ska bidra med utan endast vad eleven och vårdnadshavaren ska göra. De skriftliga omdömena innehåller beskrivningar och värderingar av elevens personliga egenskaper vilket inte ska användas för att beskriva elevens sociala utveckling.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utvärdering av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas regelbundet

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervjuer med lärare tillsammans med lärare från Böns skola framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utvärdering inte är något som skolorna arbetar med eller reflekterar över i det dagliga arbetet. "Man gör inte om något som varit dåligt, och vi lär oss lite av misstagen" menar de. Skolornas likabehandlingsplaner har skolorna utarbetat tillsammans. Vid läsårets slut skriver respektive skola en kvalitetsredovisning där de redovisar arbetet med de mål som barn- och utbildningsnämnden har angett och i viss mån också de mål som anges i skolans arbetsplan. Skolans personal tycks se det arbetet mer som en redovisning uppåt i systemet än som ett led i skolans eget kvalitetsarbete. En bidragande orsak till det kan vara att skolorna bytt rektor ofta de senaste åren. Skolinspektionen kan konstatera att något systematiskt kvalitetsarbete inte kan utläsas av den kvalitetsredovisning som Stommens skola upprättat utan är mycket summarisk.

Skolans lärare lämnar en redovisning av hur många elever som inte klarat målen i årskurs 5 i respektive ämne, däremot inte måluppfyllelsen i årskurs 3 i matematik och svenska. Skolans kvalitetsredovisning innehåller inte några resultat eller reflektioner över måluppfyllelsen i ämnen där det finns mål att uppnå i årskurs 3 och årskurs 5. Eftersom skolan inte utvärderar resultaten där det finns mål att uppnå saknar skolan ett viktigt underlag för att kunna analysera och utvärdera skillnader i måluppfyllelse mellan ämnen och över tid och på det sättet kunna ta ställning till vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Skolans uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten måste därför förbättras vilket är rektorns ansvar.

I samband med uppföljningen av tillsynsbeslutet begärs en sammanställning in för Stommens skola för det senaste läsåret över andelen elever som nådde målen i matematik och svenska i årskurs 3.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn tar inte fullt ut ansvar för att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolan har en likabehandlingsplan som tillika är en plan mot kränkande behandling daterad juni 2010. Av planen framgår att den årligen upprättas då skolan avser att utvärdera den i juni 2011 då en ny plan ska upprättas. En plan mot kränkande behandling ska ange en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och det ska också framgå vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året utifrån verksamhetens behov. Behovet för varje enskild verksamhet ska vara klarlagt genom en kartläggning. Som översikt av åtgärder anges i planen mot kränkande behandling vid Stommens skola "diskussioner om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer, demokratins grunder". Som åtgärd under kommande året anges endast SET (Social Emotionell Träning) utan närmare förklaring vad denna åtgärd avser att främja och förebygga. Skolinspektionen konstaterar att de åtgärder som anges i planen mot kränkande behandling inte är tillräckligt konkretiserade för att kunna ligga till grund för en uppföljning och utvärdering i vilken mån skolan har arbetat med att främja och förebygga kränkande behandling. Därtill saknas en redogörelse för hur skolans tidigare års plan mot kränkande behandling har genomförts. Planen uppfyller därför inte fullt ut de krav som ställs enligt bestämmelserna.

Vid intervjuer med skolans elever framgår att elever är väl införstådda med metoden SET och ger exempel på hur de arbetat. Eleverna känner till att de för några år sedan varit med och kartlagt otrygga platser i och runt skolan. Elever-

na känner inte igen likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling när den förevisas dem. Skolinspektionen kan också konstatera att likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling i stort sett är identisk med motsvarande plan för Böns skola vilket förutsätter att de båda skolorna har identiska behov av åtgärder.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektorn ser inte till att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan upprättar åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte nå de nationella målen. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del motsvarar till största delen de krav ställs på ett åtgärdsprogram. Det finns bl.a en tydlig ansvarsfördelning där det framgår hur skolan ska tillgodose elevens behov, både på skol-, grupp- och individnivå. Dock framgår det inte alltid av åtgärdsprogrammen när och hur det ska följas upp och utvärderas.